

Andragoški center Republike Slovenije

Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

MAREC 1993 / 3

- ▲ DOMA IN V SVETU ● Delavnica o poklicnem izobraževanju odraslih ● Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ● Dnevi slovenskega izobraževanja ● Programi usposabljanja za življenjsko uspešnost na kmetijskih območjih ● Obisk z Dunaja ● Seja strokovnega sveta ● Javna razpisa Ministrstva za šolstvo in šport ● Spremembe v Evropskem uradu
- ▲ KAJ MENITE? ● Znanje, kadri in delovni sistemi
- ▲ SPOTI ● Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Württemberg ● Priznavanje dozdatnega in izkušenskega znanja v Angliji
- ▲ OČI KРИТИКЕ ● Pravilnik o napredovanju v nazive v osnovnem in srednjem šolstvu
- ▲ PRIPRAVLJAMO ● Srečanja ob petkih ● Posvet Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji ● Uspodbujanje učiteljev ● Odzivi na razpis za študijske krožke
- ▲ PONUJAJO VAM ● Prosojnica pri izobraževanju ● Konferanca o računalniškem izmenjavanju podatkov
- ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- Novičke so skupni informativni bitten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati informiranost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali teče vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

Vsi, ki želite prejemati več izvodov Novičk, nam to sporočite.

Urednik

Vabilo k sodelovanju

Dragi sodelavci!

V vsaki številki Novička je na drugi strani predstavljena njihova vsebinska zasnova. V njej smo napisali, kaj nameravamo objavljati. Da smo vsebino dobro zasnovali in da so vam Novičke všeč, ste nam že večkrat povedali, tudi na sejmu Učila '93. Mi pa si želimo več. Ne samo da bi vam bile Novičke všeč, temveč da bi v njih objavljali tudi vi.

Če se spomnите prve številke, novembra 1992, smo na tretji strani predstavili rubrike, v katere bomo povezovali prispevke. Rubrika **Kotiček je vaš** je namenjena izključno sodelavcem iz organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih. Upali smo, da boste v njej opisovali, kaj delate, česa si želite in kakšne težave imate pri delu. Na žalost je ta rubrika vse prevečkrat prazna.

Mi pa si želimo, da bi bilo drugače. Novičke naj bi bile res naše, v pomoč pri urejanju naših skupnih skrbi, za naše skupno veselje in obveščenost. Takšne pa so lahko samo takrat, kadar je krog sodelavcev večji. Veseli bomo vaših prispevkov in verjemite, v zadovoljstvo bodo tudi vsem, ki delajo na podobnih mestih kot vi.

Odgovorna urednica: mag. Vida A. Mohorčič Špolar

DOMA IN V SVETU

Delavnica o poklicnem izobraževanju odraslih

V četrtek, 25. februarja 1993 se je v Andragoškem centru Slovenije v delavnici o poklicnem izobraževanju odraslih srečalo okoli 30 strokovnjakov iz Slovenije, ki se ukvarjajo z razvojem izobraževanja in učenja odraslih, še posebno poklicnega izobraževanja in izobraževanja zaposlenih. Delavnica je bila namenjena izmenjavi mnenj in izkušenj ter dogovoru o nadaljnjem delu. Izhodišče za pogovor je bilo gradivo, ki ga je pripravil Andragoški center Slovenije in je nastalo kot rezultat projekta Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Delo samo je potekalo v treh problemskih sklopih: Teoretična in strokovno-konceptualna izhodišča; Organizacijska in programska mreža ter Sistemska in normativna ureditev poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Cilj delavnice je bil oblikovati skele in priporočila za nadaljnje delo v tem projektu ter izdelati predloge za sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Delavnica pomeni korak naprej pri nadalnjemu oblikovanju sistema poklicnega izobraževanja in v tem poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji. Dosežen je bil dogovor o tem, kaj naj zakonodaja za odrasle na tem področju določa. Dogovorili smo se, da mora celotno izobraževanje odraslih urejati en sistemski zakon, Zakon o poklicnem izobraževanju pa naj bi poleg poklicnega izobraževanja mladine urejal tudi vsa tista področja, ki jih je mogoče urediti enotno za odrasle in mladino (npr. obveznosti socialnih partnerjev na tem področju, poti vključevanja področja dela v oblikovanje in izvajanje politike poklicnega izobraževanja, standarde znanja na posameznih ravneh izobraževanja, preverjanje in ocenjevanje znanja itn.). Glede certifikatnega sistema, ki ga poznaajo druge države, so se udeleženci strinjali, da je to področje dela, celoten sistem pa mora omogočati povezovanje sistema dela in izobraževanja. Programiranje v izobraževanju odraslih naj bo prožno, standardi znanja pa vnaprej določeni.

Primeri iz drugih držav kažejo, da javna uprava poskrbi za tisti del poklicnega ali drugega izobraževanja, ki je v njeni pristojnosti: za zakonodajo, financiranje in spodbude (materialne ali nematerijalne), ki jih država lahko ureja. In tako naj bi bilo tudi v Sloveniji. Tudi v naši državi bomo morali dodelati sistem socialnega partnerstva v izobraževanju tako, da bodo obveznosti in pristojnosti države, področja dela in sindikatov jasne. Organizacijska in programska mreža za poklicno izobraževanje naj bo gospodarna in smotrna. Izrabiti je treba zmogljivosti, ki so na voljo, razviti mehanizme, ki bodo preprečevali sedanje zapiranje v lastne okvire, in doseči sodelovanje. Zato smo podprtli idejo o regijskih izobraževalnih centrih, ki naj bi ne predstavljali novih ustanov, ampak razvijanje možnosti (tudi) poklicnega izobraževanja za podjetja, ki te dejavnosti nimajo, ali za zadovoljevanje potreb regije ob že obstoječi ustanovi. Pri tem se je vsekakor treba opreti na analizo stanja in potreb.

Glede oblikovanja programov je bilo poudarjeno, da je treba znova navezati stike z gospodarstvom. Takšne povezave so v preteklosti že delovale, ko pa so bile pretrgne, so močno oslabili stiki med panogami in izobraževalnim sistemom; ti pa so nujni, če želimo, da se bosta področji dela in izobraževanja bolje povezali. Usklajevanje na vseh ravneh pa je dandanes več kot nujno.

Gotovo je, da vseh vprašanj ni mogoče obravnavati v eni sami delavnici. Zato smo se udeleženci dogovorili, da se bo delo pri razvijanju poklicnega izobraževanja odraslih nadaljevalo, Andragoški center Slovenije pa bo še naprej takšno delo spodbujal in organiziral.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije

V prejšnji številki Novičk smo poročali o faznem raziskovalnem poročilu, ki smo ga pripravili v Centru, in obljubili, da bomo o vsebini posameznih prispevkov podrobneje poročali. Danes predstavljamo del projekta Ocenjevanje potreb po formalnem izobraževanju na nacionalni, regionalni in panožni ravni, in sicer tisti del, ki govori o izobrazbeni sestavi zaposlenih v Sloveniji.

Ko smo podprojekt pripravljali, smo predvidevali, da bomo tovrstno ocenjevanje temeljili na statističnih podatkih o:

- demografskih gibanjih (podatki iz popisa prebivalstva o izobrazbi in starosti)
- dejanski izobrazbeni strukturi zaposlenih
- zahtevani izobrazbi za delovna mesta

ter na usmeritvah iz dokumentov o globalnem družbenem razvoju na nacionalni ravni in za posamezne dejavnosti za 90. leta. Tega na žalost nismo mogli upoštevati, ker se gradivo še pripravlja.

Pri izdelavi projekta so sodelovali različni strokovnjaki s prispevki:

- Analiza izobrazbene sestave prebivalstva Slovenije po planskih regijah glede na starost in spol ter primerjavo s stanjem leta 1981
- Analiza izobrazbene sestave zaposlenih po panogah in regijah za leta 1986, 1988 in 1991
- Teoretična izhodišča za analizo izobrazbene sestave delovnih mest in izobraženosti delavcev
- Primerjavo med izobrazbenimi zahtevami dela in dejansko izobrazbo delavcev po panogah in dejavnostih

Izobrazbena sestava zaposlenih temelji na podatkih, ki jih organizacije sporočajo Zavodu Republike Slovenije za statistiko z obrazcem RAD. Vidne so precejšnje razlike v izobrazbi tako med območji v Sloveniji kot tudi med panogami. Če primerjamo izobrazbene zahteve delovnih mest in dejansko izobrazbo zaposlenih v letu 1992, ugotovimo:

Mesta, na katerih so potrebnii	Dejansko stanje
nekvalificirani delavci	8.58%
priučeni delavci	13.85%
kvalificirani delavci	32.99%
delavci s srednjo iz.	26.54%
delavci z višjo iz.	8.91%
delavci z visoko iz.	8.50%
magistri	0.36%
doktorji znanosti	0.27%

Podatki kažejo, da so še zmeraj največje razlike pri nekvalificiranih delavcih - preveč jih je. Premalo je, vsaj glede zahteve delovnih mest, vseh drugih izobrazbenih profilov. V posameznih panogah in dejavnostih ni bistvenih razlik v primerjavi s slovenskim poprečjem. Verjetno se bo z novo organizacijo podjetij in zavodov ter konsolidacijo gospodarstva stanje izboljšalo. V veliki večini primerov pomeni to tudi spremicanje zahtev dela in zmanjševanje števila delovnih mest izobraženo nižjih zahtevnostnih kategorij. Strokovnjaki s tega področja in tudi sodelavci v podjetjih in panogah to že napovedujejo, hkrati pa dodajajo, da bo potrebno dodatno izobraževanje zaposlenih, predvsem izobraževanje za razvoj.

Če vpletemo še evropsko razsežnost in pod tem razumemo razvitejše države, združene v organizaciji OECD, je skupna značilnost njihovih razvojnih usmeritev v bistvenem zmanjšanju deleža zaposlenih brez temeljne strokovne in poklicne izobrazbe in bistvenem povečanju deleža zaposlenih, ki bodo imeli višjo in visoko izobrazbo.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Dnevi slovenskega izobraževanja

Med dogodki in prireditvami, ki se jih bomo radi spominjali, je vsekakor sejem Dnevi slovenskega izobraževanja, na katerem je bilo izobraževanje odraslih prvič predstavljeno organizirano, bogato in zelo raznoliko. Lahko rečemo, da "sejem bil je živ". Vsem razstavljalcem se zahvaljujemo za sodelovanje. Lepo smo se skupaj predstavili slovenski javnosti, ki je bila vse dni že kar množično navzoča na sejmu. Veselilo nas je to, da je bil tudi obsejemske program strokovno bogat in presenetljivo dobro obiskan. Velika dvorana je bila zmeraj polna, časa za razpravljanje in pogovore pa je zmanjkovalo, ker smo hoteli ustreči vsem in jim dati priložnost, da svoje programe in dejavnost podrobnejše predstavijo. Danci in Avstriji, ki so prireditvi dodali mednarodno razsežnost, so bili zadovoljni tako z organizacijo kot obiskom in želijo z nami sodelovati tudi v prihodnje. Na prostoru, ki nam je bil na voljo smo se spoznali in bolje seznanili, in tudi to je eden od ciljev takšne prireditve.

Ker pa je leto hitro naokrog naj končam s povabilom: znova vas vabimo k sodelovanju na naslednjih Dnevih Slovenskega izobraževanja! Do takrat pa v ACS zbiramo vaše zamisli, pobude in želje, vse samo zato, da bi lahko še bolje predstavili izobraževanje odraslih na Slovenskem.

Maša Stavanja, ACS

Posvet in delavnica o programih usposabljanja za živiljenjsko uspešnost na kmetijskih območjih

Na ACS smo 11. marca 1993 skupaj z Republiško upravo za pospeševanje kmetijstva (RUPK) pripravili posvet in delavnico Programi usposabljanja za živiljenjsko uspešnost (UŽU) na kmetijskih območjih.

Na posvet in delavnico je prišlo 27 udeležencev, večinoma kmetijskih svetovalk in svetovalcev iz enot: Murska Sobota (4), Celje (2), Grosuplje (1), Domžale in Kamnik (1), Kranj (1), Škofja Loka (2), Novo mesto (3), Tržič (1), Logatec in Vrhnika (1), Maribor (1), Ptuj (1) in Lenart (1), in iz RUPK, Ljubljana (2). Posvetna in delavnica pa so se udeležili tudi zastopniki ZLUS (1), Ljudske univerze Lenart (1), podjetja Mi Amigo (1) in ACS (3).

Posvet in delavnica sta bila namenjena seznanjanju kmetijskih svetovalcev s problemom funkcionalne pismenosti. Na posvetu smo predstavili:

- Cilje sodelovanja med Republiško upravo za pospeševanje kmetijstva in ACS
- Vlogo kmetijskih svetovalk in svetovalcev v programih UŽU
- Opravljene programe za živiljenjsko uspešnost v Škofji Loki, Žalcu in Murski Soboti
- Osebnostne probleme funkcionalne pismenosti.

V delavnici smo oblikovali nekaj predlogov za prilagoditev obstoječih programov UŽU udeležencem s kmetijskimi območji.

Z RUPK in kmetijskimi pospeševalci smo se dogovorili za nadaljnje sodelovanje pri pripravljanju programov za kmetijska območja. O sodelovanju bomo še poročali.

Alenka Janko

Obisk z Dunaja

V pondeljek, 15. marca 1993, je obiskala Andragoški center gospa Melinda Roberts, zastopnica OSB organizacije z Dunaja, da bi se pogovorili o možnostih sodelovanja.

OSB je organizacija, ki se ukvarja večidel s svetovanjem za potrebe trga dela. Nekaj denarja pridobiva tudi iz državnega proračuna in še posebej za mednarodno sodelovanje, povečini z državami Vzhodne

Evropi. Tako so po Ministrstvu za delo poiskali stik tudi s Slovenijo. Z Republiškim zavodom za zaposlovanje so začeli sodelovati že lani, sodelovanje pa se bo nadaljevalo tudi v letu 1993.

Stik s to organizacijo je navezel tudi ACS. Za začetek bo organizacija OSB sodelovala na posvetu Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji, ki bo od 7. do 9.4.1993 na Bledu. Poslali bodo najmanj dva strokovnjaka s tega področja iz Avstrije ter zanj poravnali tudi stroške.

O mogočih oblikah nadaljnega sodelovanja se bomo še pogovarjali, novosti pa sporočali tudi v Novičkah.

Mag.Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Seja Strokovnega sveta RS za vzgojo in izobraževanje

Dne 4. marca 1993 so na seji Strokovnega sveta RS za vzgojo in izobraževanje med drugim obravnavali tudi program dela komisije za izobraževanje odraslih. Komisija je opredelila tlele svoje naloge:

- pomaga pri povezovanju šolskega sistema in izobraževanja odraslih ter medsebojnem usklajevanju
- podpira in daje strokovno podlago za ustrezeno nacionalno politiko na področju izobraževanja odraslih
- ugotavlja prednostna področja za razvoj in razmere izobraževanja odraslih
- ohranja pregled, pospešuje razvoj in usklajuje mrežo andragoških ustanov
- pripravlja izbor najbolj potrebnih programov in segmentov izobraževanja odraslih
- oblikuje standarde in merila za programe in andragoške ustanove ter daje mnenje o standardih in normativih za opravljanje javne službe v izobraževanju odraslih
- pregleduje in ocenjuje programe, predložene v verifikacijo
- obravnava in presoja primernost tujih izobraževalnih programov pred vključitvijo v našo izobraževalno ponudbo.

Strokovni svet je sprejel predlagana izhodišča za delo komisije s pripombo, da je treba naloge uskladiti s poslovnikom in podprt prizadevanja za razvoj izobraževanja odraslih. Ugotovil je, da je treba odpraviti pomanjkljivosti, ki so se doslej pokazale v izobraževanju odraslih. Med drugim je poudaril potrebo po razvijanju izobraževanja za brezposerne. Ugotovil je tudi, da se je treba dogovoriti o delitvi in usklajevanju dela s področja izobraževanja odraslih med med strokovnim svetom, ministrstvoma za

delo in šolstvo, Zavodom RS za šolstvo in šport, ACS in drugimi inštitucijami, ki delujejo na tem področju. Podprt je okrepitev strokovnega dela za izobraževanje odraslih tako na Ministrstvu za šolstvo in šport kot na Zavodu.

Sonja Klemenčič, ACS

Javna razpisa Ministrstva za šolstvo in šport

Ministrstvo za šolstvo in šport je pred nedavnim objavilo pomembna javna razpisa, ki zadevata tudi izobraževanje odraslih.

Prvi se imenuje Javni razpis s poprejšnjim ugotavljanjem sposobnosti za izvajanje programov nenehnega strokovnega izobraževanja in spopolnjevanja pedagoških delavcev v Republiki Sloveniji v šolskem letu 1993/94. Objavljen je bil v Uradnem listu Republike Slovenije, 12. marca 1993, in Šolskih razgledih, 8. marca 1993. Razpis govori o sofinanciranju programov izobraževanja, spopolnjevanja in usposabljanja pedagoških (in tudi andragoških delavcev). Prijave je treba oddati v 30 dneh po objavi razpisa, pripravljene pa morajo biti v skladu z Metodologijo za izvajanje programov nenehnega strokovnega izobraževanja in spopolnjevanja pedagoških delavcev v Republiki Sloveniji, ki jo dobite na Ministrstvu za šolstvo in šport, Ljubljana, Aškerčeva 9 (vložišče).

Drugi razpis je bil objavljen v isti številki Šolskih razgledov in časniku Delo. Vsebuje dve točki, in sicer Natečaj za subvencioniranje strokovne in mladinske periodike (tudi zbornikov) ter Natečaj za subvencioniranje zvez in društev. Pogoji sodelovanja so opisani v razpisu, prijave pa je bilo treba oddati do 25. marca 1993.

Sonja Klemenčič, ACS

Mednarodna delavnica o politični ekonomiji izobraževanja odraslih

Afriška zveza za izobraževanje odraslih (The African Association for Adult Education - AALAE) je organizirala od 20. do 24. julija 1992 v Mombasi v Keniji mednarodno delavnico. Na njej so iz-

braževalci odraslih razpravljali o politični ekonomiji izobraževanja odraslih v devetdesetih letih in v 21. stoletju. V delavnici je sodelovalo šestnajst izobraževalcev odraslih iz trinajstih držav.

Cilji delavnice so bili:

- postaviti teoretične okvire za analizo mednarodnih, območnih in nacionalnih razmer izobraževanja odraslih v 90-tih
- preučiti posledice teh analiz za prakso izobraževanja odraslih
- opredeliti teme in področja za nadaljnje, poglobojeno razmišljanje in raziskovanje
- izboljšati sodelovanje med udeleženci in njihovimi organizacijami, zato da bi se povečali teoretična in praktična dejavnost v okviru politične ekonomije izobraževanja odraslih
- pripraviti knjigo, ki bo širšemu občinstvu približala sodobna razmišljanja o tej temi.

Knjigo s prispevki iz te delavnice sta uredila Paul Wangoola in Frank Youngman. Izšla je pri AALAE. Vsebina je taka:

- Okviri socialne analize
- Mednarodne razmere
- Država, civilna družba in izobraževanje odraslih
- Kultura in upor
- Nacionalne študije primerov
- Alternativne oblike organiziranosti in družbene dejavnosti
- Strategija prihodnje dejavnosti

(ICAE News, št. 3, 1992)

Spremembe v Evropskem uradu

Evropski urad za izobraževanje odraslih (EBAE) je doživel nekatere organizacijske spremembe. V svetovalno komisijo (Advisory Board) bodo včlanili nekatere ljudi iz EBAE, da bi povečali ugled organizacije. Člani Predsedstva se ukvarjajo predvsem z enim ali več projekti in lahko še naprej sodelujejo v drugih združenjih članic EBAE. Dr. Paolo Federighi je bil imenovan za predsednika za tri leta.

Odpri so tri nove urade: za organizacijo in razvoj, za odnose z evropskimi in mednarodnimi organizacijami in urad EBAE.

Urad za organizacijo in razvoj

Ta pisarna opravlja splošne organizacijske in upravne naloge ter usklajuje pripravo delovnih načrtov.
Njen naslov je:

Rosa Ma. Falgas and Carme Vendrell
EBAE-Organisation and Development Office
Hotel d'Entitas, C/Empordà, 33,
E-08020 Barcelona, Spain
Telefon: 34-(9)3-278 02 94
Faks: 34-(9)3-278 01 74

Urad za odnose z evropskimi in mednarodnimi organizacijami

Poglavitna naloga tega urada je zbiranje in prenašanje informacij o programih za izobraževanje odraslih. Naslov je:

Lucien Bosselaers
EBAE Office for Relations with International Organisations,
VCVO
Kardinaal Mercienplein 1
B-2800 Mechelen, Belgium
Telefon: 32-15-40 18 52
Faks: 32-15-40 18 58

EBAE urad

Urad EBAE v Amersfoortu pomaga predsedniku in drugim uradom in razvija posebne projekte. Naslov:

Willem Bax,
EBAE-EAEA Office, Amersfoort
P.O.Box 367
3800 AJ Amersfoort, The Netherlands
Telefon in faks: 31-33-654 116

(ICAE News, št. 3, 1992)

KAJ MENITE?

Znanje, kadri in delovni sistemi

Drugične družbene razmere, razvojna stopnja in razvojne tehnike in tehnologije ter tržne zakonitosti proizvajanja in gospodarjenja zahtevajo drugične sisteme dela, ti pa drugične poklicne profile, izobraževanje in usposabljanje.

Za sodobne sisteme dela je značilna visoka stopnja gibljivosti in prilagodljivosti. Ta zahteva tudi zelo dinamične kadre. Čeprav danes pri nas prisegamo na trž delovne sile, je v gospodarstvih s sodobnimi sistemi dela že dolgo jasno, da je mogoče sodobno proizvodnjo obvladovati le s skrbno načrtovano in dosledno izvajano poklicno kačero zaposlenih. Sestavini sistematičnega urejanja poklicne kariere sta izobraževanje in usposabljanje, ki temeljita na določenem sistemu dela.

Znanje kot sestavina sistema dela se kaže:

- kot znanje kadrov in
- znanje zbrano v drugih sestavah sistema.

V današnjih razmerah in odnosu do izobraževanja ter znanja je poudarjeno predvsem znanje kadrov. Kadri si to znanje praviloma pridobivajo v izobraževalnem sistemu s študijem po vzgojno-izobraževalnih programih in učnih predmetih. Vsebina predmetov je didaktično preoblikovanje znanstvenih disciplin. V kadrih je znanje nakopičeno "v plasteh" po učnih predmetih kot potencialna energija, in ta naj se v določenem času in v določenem sistemu sprosti kot kinetična.

Znanje, zbrano v sestavah sistema, prenos tega znanja v kadre in znanje, pojmovano kot produksijski dejavnik pa je zanemarjeno. Zato je vprašljiva skladnost znanja kadrov in znanj, zbranega v delovnih sistemih. Ta skladnost mora biti čim večja, da dosežemo ustrezeno dinamičnost, produktivnost, kakovost in ekonomičnost sistema.

Usklajenost znanja dosežemo z izobraževanjem in usposabljanjem ter z spopolnjevanjem za sistem dela v samem sistemu oziroma v strokovnih povezavah podobnih sistemov dela. Takega znanja si ni mogoče pridobiti v rednem izobraževalnem sistemu, kakršnega poznamo pri nas. Rešitev tega problema se kaže:

- a) v poklicni izobrazbi, ki jo omogoča redni izobraževalni sistem (zaključni izpit, matura, diploma)
- b) v poklicni kvalifikaciji, ki jo omogočajo poklicno izobraževanje in usposabljanje ter spopolnjevanje v delovnih sistemih in njihovih asociacijah (poklicni certifikati).

Zdaj, ko se gospodarski sistem globalno in zelo hitro preoblikuje, so vprašanja znanja, kadrov in na novo nastajajočih sistemov dela, še posebno pomembna. Brezaposlenost na eni strani in denarne omejitve na drugi strani najbolj ogrožajo gospodarski razvoj. V teh razmerah pa so usposobljeni, motivirani in predvsem aktivirani kadri, kljub vsemu najbolj obetavni vzvod za razvoj seveda, če bodo usklajeni z znanjem, zbranim v sistemih dela. Aktiviranost kadrov je neposredno povezana s skladnostjo kadrov z drugimi komponentami sistema. To skladnost bomo dosegali s sočasnim prestrukturiranjem sistemov dela in kadrovskega potenciala. Transformacija, distribucija in prenova znanja so pri tem zelo pomembni in nedvomno pripomorejo k razvoju celotnega gospodarskega sistema.

Vprašanja, ki se jih v tej zvezi lotevam so predvsem:

- prenos in distribucija znanja v sistemu,
- prenos in distribucija znanja iz večjih sistemov v manjše, ki so poslovno samostojni, delovno sistemsko pa ostajajo v sistemu.

Če bo uspelo urediti te odnose, bomo razvoj sistemov dela pospešili. Logično je, da se tržne, tehnične, tehnološke razvojne težnje najprej pokažejo v velikih sistemih. Prenos in distribucija teh teženj v nižje sistemskie kategorije nujno racionalizirata in pospešita razvoj nižjih sistemov, zlasti pa z manjšim tveganjem. Inovativnost in dinamičnost, ki se najprej pokažeeta v sistemih nižjih ravni, pa omogočata večjo konkurenčnost in tržno prilagodljivost večjih sistemov. Če to zakonitost prenesemo na sistem izobraževanja, bomo tudi bolj uspešni pri usklajevanju znanja kadrov in znanja zbranega v drugih sestavinah sistema. Tudi te zakonitosti je treba prenašati sistemsko, to pomeni, da poklicno usposabljanje, spopolnjevanje, dousposabljanje, preusposabljanje ali usklajevanje znanja kadrov in znanja v drugih sestavinah sistema dela zahteva sistem, ki je na eni strani nenehno povezan s sistemi dela, na drugi pa s šolskim. Sistem dela in šolski sistem pa sestavljata izobraževalni sistem. Zato bo treba:

- ustanoviti inštitut za poklicno izobraževanje in usposabljanje,
- organ za verificiranje,
- organizirati mrežo izvajalcev (projektno - glede na programe),
- zavod(e) za spremljanje, svetovanje in planiranje itn.

Anton Grebenšek, T. EDUCO

Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Württemberg (Nemčija) (Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Predstavitev nekaterih programov

Program za nepismene

VHS Reutlingen izvaja ta program že štiri leta. V začetku so imeli veliko težav z udeležbo, ker so se ljudje bali, da bodo "zaznamovani". Večjo udeležbo je sprožila velika kampanja, ki jo je financirala dežela in v kateri so sodelovala vsa javna občila (tisk, TV, radio). Program so sestavili skupaj z univerzo; ta je pripravila usposabljanje učiteljev, spremila pa tudi izvajanje programa in sodeluje pri njegovem spopolnjevanju.

Skupino sestavijo iz petih ali šestih ljudi, starih od 18 do 60 let, vendar jih pred tem razvrstijo po poprejnjem znanju. Poleg programa pripravijo trikrat na teden še dan odprtih vrat. Takrat lahko pride kdor koli in se uči pisati ali računati. To ni formalna vključitev v program; šele po takih obiskih se nekateri odločijo, da se bodo vključili v program. Tisti, ki se že izobražujejo, ali pa so celo program končali, večkrat na leto pripravijo javne predstavitve programa in svojih dosežkov in tako spodbujajo še druge.

Navidezna podjetja

Pri VHS Reutlingen deluje tudi tako imenovano navidezno podjetje. To je poseben projekt, namenjen usposabljanju nezaposlenih s srednješolsko izobrazbo, ki poteka tudi v drugih nemških mestih. Takšno podjetje ima vse oddelke kot pravo: tajništvo, računovodstvo, prodajo, nabavo, proizvodnjo. Delo je organizirano kot v resnični proizvodnji. Zaposleni izpolnjujejo obrazce, ki jih sicēr uporabljajo nemška podjetja, naročajo material, pošiljajo ponudbe za prodajo, izstavljajo račune ipd. Vso korespondenco opravljajo s podobnimi podjetji, združenimi v posebno zvezo, ki deluje kot samostojno gospodarstvo. V tem sklopu so tudi banka, pošta, socialno zavarovanje ipd. Tako se udeleženci naučijo vseh opravil, potrebnih pri opravljanju dela, in se jim, ko dobijo resnično zaposlitev, ni treba šele vpeljevati. Delajo 38,5 ure na teden (kolikor je delovni teden v Nemčiji), v službo morajo prihajati natanko ob določeni uri, se javiti, če so bolni, in prnesti zdravniško spričevalo ipd. Tako jih navajajo na delovni red. Program obsega tudi teoretični del, v katerem si pridobivajo manjkajoče znanje.

V takšne programe se vpisujejo tisti, ki so bili dalj časa bolni ter priseljenci iz drugih držav (zlasti Nemci). Vse stroške poravna služba za zaposlovanje. Celoten program traja 7 mesecev, vanj je vpisanih 20 udeležencev, z njimi delata dva strokovna sodelavca in socialni pedagog.

Podjetja se zelo zanimajo za take delavce. Podatki za leto 1992 (do 15. oktobra) povedo, da je 39 odstotkov udeležencev našlo delovno mesto, 20 jih je končalo program, a so še brez zaposlitve, 40 odstotkov jih programa ni končalo (ker so zboleli, ali so jih izključili, ali pa so izobraževanje opustili sami, ker so ugotovili, da niso sposobni). To je doslej najslabši uspeh. V začetku je našlo zaposlitev tudi do 70 odstotkov tistih, ki so končali program. Vzroka za slabši uspeh sta predvsem dva: zasičen trg dela in to, da gre povečini za teže zaposljive osebe (alkoholiki, brez delovnih navad). Prednost tovrstnega usposabljanja je tudi to, da lahko udeleženci presodijo, ali so primerni za opravljanje takega dela.

Ekološki program

Ta program razvija VHS Tübingen. Traja 11 mesecev, od tega poteka tri mesece seminar v dneh ob koncu tedna, 8 mesecev pa je prakse. Udeleženci se usposabljajo za ekološka vprašanja in ravnanje v svojem poklicu. Tako npr. računalničarji spoznavajo škodljivosti sevanja računalnika, obremenitve vida, posledice dolgotrajnega sedenja ipd., se seznanijo s preventvnimi ukrepi in s splošnimi vprašanjimi varstva okolja. Usposabljanje plačajo zavodi za zaposlovanje, na koncu pa udeleženci opravljajo certifikatni izpit zbornice. Program je nastal v sodelovanju z deželnim ministrstvom za varstvo okolja. Vanj vpisujejo nezaposlene (za znane delodajalce) in diplomeante univerze. Tisti, ki končajo ta program, hitro dobe zaposlitev.

Šola za poklicno usposabljanje

Tudi ta šola deluje pri VHS Reutlingen. Sedemmesečni program je namenjen usposabljanju za kovinarstvo in elektriko. Udeleženci se uče tehničnega risanja, spoznavajo različne materiale in njihove lastnosti ter opravljajo praktično delo. Poleg strokovnega dela poteka tudi poseben program, namenjen osebnostnemu razvoju: učenje nemščine, kako se predstaviti delodajalcu, kako napisati prošnjo, osnove računalništva.

Ni skupnega začetka programa, vsak vstopa in izstopa, kadar želi, zato so programi individualni. Udeleženci sami načrtujejo svoje delo in ga preverjajo (tako si npr. sami zamislijo, kakšen izdelek bodo naredili, nato narišejo zarj tehnični načrt in ga izdelajo). Ker je sestava udeležencev tako različna, pri strokovnem delu starejši udeleženci določeno snov ponavljajo, novi pa se učijo, pri računalništvu pa potekata začetni in nadaljevalni tečaj sočasno. Za vse udeležence velja enak in zelo strog red. Tistega, ki ga ne upošteva, izključijo, zavod za zaposlovanje pa mu odtegne podporo za določen čas (8 tednov). K zdravniku smejo samo po končanem delovnem času, med delovnim časom pa se gredo lahko le predstaviti delodajalcu. Če udeleženci opravijo 90 odstotkov programa, dobe potrdilo, da so obiskovali usposabljanje in lahko opravljajo zaključni izpit.

Prosta mesta sproti popolni zavod za zaposlovanje. Vključujejo se tisti, ki so dalj časa nezaposleni (zlasti teže zaposljivi). Povprečna izobrazba je 5-6 razredov osnovne šole. Petdeset odstotkov tistih,

ki uspešno končajo program, ponavadi dobijo delo. Če se ne morejo zaposliti, lahko še 6 mesecev dobivajo podporo za nezaposlene, četudi sicer do nje ne bi bili več upravičeni.

Sonja Klemenčič, ACS

Proizvodne šole na Danskem

Prve proizvodne šole (production school) so na Danskem ustanovili leta 1978 kot eksperimentalni projekt, v povezavi z uveljavljanjem nove zaposlovalne politike na občinski in okrožni ravni. Njihovo dejavnost ureja Zakon o prostovoljnih občinskih mladinskih šolah; po tem so proizvodne šole posebni izobraževalni projekti, uvrščeni v ponudbo občinskih mladinskih šol.

Proizvodne šole so zasebne, ustanovi jih lahko občina ali okrožje. Financirajo jih občine iz proračunskih sredstev. Začetni denar (ob ustanovitvi) pa prispeva ministrstvo za izobraževanje iz sredstev nacionalnega projekta, s katerim naj bi zmanjševali število mladih brezposelnih. Del denarja za svoje redno delovanje pridobe tudi šole same z opravljanjem različnih dejavnosti (npr. s pridelavo in prodajo hrane, gostinsko dejavnostjo), ki so povezane z delovnim in izobraževalnim programom šole.

Proizvodne šole so namenjene nezaposlenim mladim med 16. in 29. letom starosti, ki povečini niso uspešno končali niti obveznega osnovnega izobraževanja. Ti brezposelni dobivajo denarno nadomestilo za brezposelnost.

Za proizvodno šolo se odločijo prostovoljno in jim ni treba izpolnjevati posebnih vpisnih pogojev. Program je kombinacija pridobivanja delovnih spremnosti in nekaterih strokovnih in splošnoizobraževalnih vsebin, ki pa so zmeraj povezane s proizvodnim programom šole. Program traja največ leto dni. Udeleženci dobijo ob koncu izobraževanja, ki pa je vsebinsko bolj podobno usposabljanju z delom, potrdilo o obiskovanju programa, vendar to ne daje niti šolske niti poklicne kvalifikacije.

Udeleženci ekskurzije smo obiskali proizvodno šolo v Ishoju. To je občina s približno 25 tisoč prebivalci, ki so povečni priseljenici. Velik del prebivalcev, zlasti mladih, je brez zaposlitve. Šola deluje na opuščenem posestvu (mlinu), ki ga preureja 50 mladih z 8 učitelji in mentorji. Prenova mlinu in drugih gospodarskih poslopij je le eden izmed štirih programov šole. Ukvajajo se tudi z biološko pridelavo zelenjave, ki jo pripravljajo in prodajajo v svojem gostinskem obratu, in s turističnim vodenjem po okolici. Pripravljajo tudi projekt televizijske postaje, ki se bo s svojim programom vklopila v lokalno mrežo.

Udeleženci ekskurzije smo menili, da bi v naraščajoči poplavi brezposelnosti pri nas in velikem deležu

mladih, ki so brez temeljne poklicne usposobljenosti, lahko nekatera načela in zamisli proizvodne šole koristno uporabili tudi pri nas.

Metka Svetina, ACS

Priznavanje dozdajšnjega in izkušenjskega znanja v Angliji

Februarja sem študijsko obiskal Veliko Britanijo v okviru usposabljanja za delo pri projektu ACS. Ugotavljanje in ocenjevanje znanja. Prvi del obiska sem bil gost Crew and Alsager Fakultete Manchester Metropolitan Univerze, v drugem delu pa sem v Londonu obiskal City and Guilds of London Institute in Learning from Experience Trust.

Crew and Alsager Fakultete Manchester Metropolitan Univerze je poleg nekdanjih politehniških šol ena najpomembnejših visokošolskih ustanov v javnem sektorju na območju Cheshire. Gostitelji so me seznanili s problematiko priznavanja dozdajšnjega znanja (Accreditation of Prior Learning - APL) na njihovi fakulteti, in razložili, kako so s tem povezani nadaljnje izobraževanje, fleksibilno učenje in učenje na daljavo. Fakulteta izvaja dejavnosti za priznavanje znanja v praksi (tako kot vse druge izobraževalne ustanove v Angliji in Velsu); te načrtujejo in oblikujejo med drugimi tudi v ustanovah, ki sem jih kasneje obiskal v Londonu in jih predstavljam v tem prispevku.

Nacionalni svet za poklicne kvalifikacije (National Council for Vocational Qualifications - NCVQ)

V Veliki Britaniji so imeli v preteklosti veliko različnih poklicnih kvalifikacij, in včasih je bilo težko razločevati, katera kvalifikacija je za kako delovno mesto boljša, za nekatere poklice pa kvalifikacij sploh ni bilo. Nekatere kvalifikacije so bile omejene na ljudi določene starosti, spola ali izkušenj. Nekatere so bile le za tiste, ki so se šolali na kolidžu. Prav tako je veljalo prepričanje, da imeti poklicno kvalifikacijo ni enako dobro kot imeti akademsko kvalifikacijo. Toda večina ljudi se je strinjala, da potrebuje država kakovostno usposabljanje, da lahko ljudje razvijejo spremnosti in znanje za delo. Zato so se morale poklicne kvalifikacije spremeniti in z njimi tudi usposabljanje in izobraževanje, ki vodita do njih.

Za reformiranje tega sistema je bil ustanovljen Nacionalni svet za poklicne kvalifikacije (National Council for Vocational Qualifications - NCVQ). Reforma temelji na razvijanju nacionalnih poklicnih kvalifikacij (National Vocational Qualifications-NVQ). Nacionalne kvalifikacije izkazujejo sposobnost za dobro opravljanje dela. Temelijo na standardih, ki sta jih razvila gospodarstvo in trgovina. Zato

delodajalci te standarde upoštevajo. Vsaka kvalifikacija je sestavljena iz določenega števila ločenih enot. Enote natančno določajo, kaj mora biti kandidat sposoben narediti in po kakšnih standardih. Enote so kot male kvalifikacije: delujejo kot cilji za usposabljanje in so točke za priznanje kvalifikacije. Pridobiti kvalifikacije formalno pomeni zbiranti točke - vsaka enota je vredna določeno število točk.

Vsaka kvalifikacija pokriva določeno področje kompetenc in stopnjo, opisano v Okviru nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Okvir kvalifikacij omogoča lažje razumevanje kvalifikacij in kaže ljudem, kako lahko napredujejo po sistemu.

Nacionalne kvalifikacije temeljijo na standardih, ki določajo spremnosti, potrebne pri zaposlitvi. Te standarde postavljajo vodstva industrije - zastopniki delodajalcev, sindikati in poklicne skupine. Operacionalizirajo jih ustanove, kakršna je na primer City and Guilds of London Institute, ki ga opisujem v nadaljevanju prispevka. O teh novih kvalifikacijah nato odloča Nacionalni svet o poklicnih kvalifikacijah in presodi, ali se ujemajo s pravili in merili nacionalnih kvalifikacij. Če se, jih odobri in postanejo nacionalne poklicne kvalifikacije in del Okvira nacionalnih kvalifikacij.

Celoten Okvir nacionalnih poklicnih kvalifikacij je shranjen v nacionalni bazi podatkov poklicnih kvalifikacij (National Database of Vocational Qualifications). To je najbolj avtoritativen in aktualen vir informacij o poklicnih kvalifikacijah. Prtisk na gumb računalniške tipkovnice omogoči, da dobimo natančne podatke o vseh kvalifikacijah, pomembnih za posameznikove potrebe. Ne pouči nas le o tem, katere kvalifikacije so na voljo, temveč tudi, katere enote zajema in kako so te zgrajene.

Nacionalne poklicne kvalifikacije so že začele spremenjati mišljenje ljudi. Celoten sistem omogoča najboljši način za zvišanje standarda spremnosti in znanja pri ljudeh. Ključ do nacionalnih poklicnih kvalifikacij je njihova korist za vsakega, ki ga zanimata zaposlovanje in usposabljanje. Pridobitev prave kvalifikacije pomaga ljudem pri zaposlovanju. Doseganje nadaljnjih enot pridobivanja kvalifikacij pri delu pomeni boljše priložnosti za kariero. Imeti kompetentno in kvalificirano delovno silo pomeni, da je industrija pripravljena spoprijeti s konkurenco iz Evrope in od drugod.

(Prihodnjič naprej)

Jure Velikonja, ACS

OČI KRITIKE

Pripombe k Pravilniku o napredovanju v nazine v osnovnem in srednjem šolstvu

Na podlagi mnenj, ki so se izoblikovala v praksi, smo skupaj z Zvezo ljudskih univerz Slovenije poslali Ministrstvu RS za šolstvo in šport pripombe k urejanju napredovanja v nazine v osnovnem in srednjem šolstvu. Pripombe se nanašajo na težave, ki nastajajo v izobraževanju odraslih pri uveljavljanju tega pravilnika. Tako smo opozorili, da pravilnik med delavce, ki lahko napredujejo, ne uvršča tistih, ki so posebnost izobraževanja odraslih (vodja izobraževanja, programer...) in jih sicer opredeljujeta Zakon o osnovni šoli in Zakon o usmerjenem izobraževanju. Nadalje predlagamo, naj se med naloge, na podlagi katerih je mogoče napredovati, uvrstijo tudi tiste, ki so posebnost izobraževanja odraslih: uspešnost dela z dejavniki socialnega okolja, priprava andragoških delavnic, priprava učnih programov. Opozorili pa smo tudi na ureditev, ki ne zadeva samo izobraževanja odraslih - namreč točkovanje spopolnjevanja. Neustrezeno se nam zdi, da lahko nekdo dobí točke za napredovanje že zato, ker se udeleži seminarja in da je število točk odvisno od trajanja izobraževanja. Menimo, da bi moralo točkovanje temeljiti na zahtevnosti programov, točkovano pa naj bo spopolnjevanje, ki temelji na aktivnem samostojnem delu udeležencev.

Sonja Klemenčič, ACS

PRIPRAVLJAMO

Srečanja ob petkih

Srečanja ob petkih, med 9. in 11. uro, nadaljujemo. Povedati moramo, da vas je vedno več, ki se jih udeležujete ali pa želite na njih aktivno sodelovati in predstaviti svoje področje dela, izkušnje, širšemu krogu javnosti.

V program srečanj v aprilu smo uvrstili tele teme:

Petek, 2. aprila 1993

PREDSTAVITEV IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA MINISTRSTVA ZA OBRAMBO RS

Srečanje bo vodila Sonja Nahtigal s sodelavci.

Na srečanju bodo predstavljene organizacija Izobraževalnega centra, vrste izobraževalnih oblik, programska usmeritev in metode dela, seznanili nas bodo s pogoji za vpis v izobraževalne oblike, z merili izbora kandidatov in empiričnim prikazom poteka dosedanjega izobraževanja. S slikovnim gradivom nam bodo prikazali tudi utrinke iz življenja in dela slušateljev na Šoli za podčastnike.

Petek, 9. aprila 1993

Na Bledu bo od 7. do 9. aprila posvet o Izobraževanju brezposelnih.

Petek, 16. aprila 1993

UVOD V REALITETNO TERAPIJO

Srečanje bo vodila dr. Darja Boben iz Psihiatrične ustanove v Vojniku.

Predstavila nam bo realitetno terapijo, ki pripomore da lahko bolj dejavno in odgovorno usmerjamo svoje življenje, hkrati pa uspešno vodimo druge, jih usmerjamo in jim pomagamo. Vsem, ki vsak dan pripravljamo, organiziramo ali izvajamo učne programe ter svetujemo pri učenju, ponuja ta tema dragocena spoznanja za boljše delo.

Zdenka Birman Forjanič, ACS

ACS organizira posvet Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji

V januarski številki Novičk smo napovedali, zdaj pa sporočamo natančnejši program posveta Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji, ki bo potekal na Bledu, od 7. do 9. aprila 1993.

Posvet se bo začel 7. 4. 1993 ob 15. uri z odprtjem in s plenarnimi prispevki. Plenarni del bo potekal v Festivalni dvorani na Bledu.

Udeleženci bodo nameščeni v hotelu Park in tam bo potekalo tudi delo skupin.

Program posveta:

Sreda, 7. aprila

14.00 - 15.00 Prijava udeležencev, Festivalna dvorana

15.00 - 16.00 Začetek posveta

16.00 - 17.00 Plenarni del

Dr. Ivan Svetlik: Politika izobraževanja brezposelnih in razvojna politika

Mag. Tanja Vilič Klenovšek: Izobraževanje brezposelnih kot del strategije rasti izobraževanja prebivalstva Slovenije

17.00 - 17.30 Odmor

17.30 - 19.30 Plenarni del

Predstavitev projektov izobraževanja brezposelnih iz tujine (Anglija, Avstrija, Danska, Nemčija)

Četrtek, 8. aprila

9.00 - 11.30 Delo v skupinah, hotel Park

1. skupina: Vprašanja splošne razvojne strategije zaposlovanja in obravnavanja strategije zaposlenosti v Sloveniji

2. skupina: Trg delovne sile in izobraževanje

3. skupina: Usmerjanje brezposelnih v izobraževanje in motivacija

4. skupina: Programi in metode izobraževanja in usposabljanja brezposelnih

5. skupina: Organizacije za izobraževanje in usposabljanje brezposelnih

6. skupina: Mlađi brezposelni

11.30 - 12.00 Odmor

12.00 - 13.00 Delo v skupinah

13.00 - 14.30 Kosilo

14.30 - 16.00 Delo v skupinah

16.00 - 16.30 Odmor

16.30 - 18.30 Delo v skupinah

Petak, 9. aprila

9.00 - 11.00 Sprejem sklepov v delovnih skupinah

11.00 - 11.30 Odmor

11.30 - 13.30 Plenarni del

Sprejem sklepov posveta

Prosimo vas, da se za udeležbo na posvetu prej prijavite na naslov Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 a, Ljubljana (lahko tudi po faksu 061 445 881 ali po telefonu 446 482, Zdenki Birman Forjanič).

Kotizacija za posvet znaša 6.000 tolarjev in jo je treba pred začetkom posveta nakazati na žiro račun ACS, številka: 50103-603-51771.

V ceno kotizacije sta vračunana dva zbornika, ki ju boste prejeli na posvetu.

Prenočišče v hotelu Park si udeleženci rezervirajo po telefonu 064 77 945, faks 064 78 588.

Cene nočitev:

1/2 soba 33 DEM

1/1 soba 43 DEM

Cene polnih penzionov:

1/2 soba 60 DEM, doplačilo za 1/1 je 20 DEM

1/1 soba 70 DEM

turistična taksa 1,50 DEM na dan

Penzijske storitve poravnajo udeležence posamično v hotelu. Vse dodatne informacije o posvetu dobite na Andragoškem centru Slovenije, tel. 061 446 482, pri Zdenki Birman Forjanič.

Vabimo vas, da se udeležite posveta in s svojim znanjem ter izkušnjami pripomorete k njegovi uspešnosti!

Mag.Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Usposabljanje učiteljev v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost

V ACS nadaljujemo usposabljanje učiteljev za poučevanje v programih za življenjsko uspešnost.

19. in 20. aprila bomo organizirali dvodnevno delavnico, ki jo bo vodil Marjan Žveglič.

V januarski številki Novičk smo objavili datum seminarja in delavnice Deryn Holland. Sporočamo, da je datum spremenjen. Skupaj z Deryn Holland smo seminar in delavnico za marec odpovedali in določili nov datum za maj. Seminar in delavnica bosta od 3. do 6. maja. Deryn Holland bo izvajala delavnico za modul oblikovanje učnih ciljev in spremljanje napredovanja udeležencev v programih Usposabljanja za življensko uspešnost (UŽU).

Deryn Holland je avtorica modela spremljanja udeležencev v programih usposabljanja za življensko uspešnost, ki ga uporabljajo v Veliki Britaniji.

Seminar in delavnica sta namenjena učiteljem, ki so se že lani usposabljali v dvodnevnih programih usposabljanja.

Organizirali bomo dve vrsti seminarjev in delavnic:

- seminar in delavnico za učitelje v programih UŽU
- seminar in delavnico za učitelje v enotah za izobraževanje odraslih v srednjih šolah, učitelje v zasebnih organizacijah in šolah za mladino, ki se zanimajo za programe spremljanja napredovanja udeležencev izobraževalnih programov.

Učitelje v enotah za izobraževanje odraslih v srednjih šolah, v zasebnih organizacijah in šolah za mladino, ki se želijo udeležiti seminarja in delavnice Deryn Holland prosimo, da svoje prijave pošljete Zdenki Birman Forjanič (faks 061 445 881).

Učitelje, ki nameravajo izvajati programe usposabljanja za življensko uspešnost v letu 1993, prosimo, da se prijavijo na delavnico Marjana Žvegliča ter seminar in delavnico Deryn Holland najkasneje do **12. aprila 1993** Zdenki Birman Forjanič. Podrobnejši program vam bomo poslali potem, ko bomo prejeli vašo prijavo.

Olga Drofenik, ACS

Odzivi na razpis za študijske krožke

Verjetno ste v prejšnji številki Novičk prebrali razpis za sodelovanje pri vpeljevanju študijskih krožkov v Sloveniji. Odziv nianj je precejšen. Razpis se je pravkar končal (rok je bil 31. marec), zato vam še ne moremo poročati o popolnih izidih. Razveseljivo pa je, da se je nanih prijavilo precej kandidatov, in to prav iz okolij, kjer je izobraževalna ponudba za odrasle ponavadi precej skromna in jo bo mogoče obogatiti prav s študijskimi krožki. Ponekod imajo že celo vrsto zamisli, kakšne krožke bodo razvijali:

kmečki turizem, zdravstvena vzgoja, ekologija, umetnost, psihološke teme ipd. Sicer pa je predvideno, da bomo teme poiskali skupaj, pri usposabljanju, ki ga bo izvajal ACS.

Takoj ko bo razpis končan, bomo povabili organizatorje študijskih krožkov na krajše usposabljanje, kasneje pa na daljše še mentorje. Organizatorji se bodo usposabljali v Ljubljani, mentorji pa tudi druge, če bo v tistem okolju dovolj kandidatov.

Sonja Klemenčič, ACS

PONUJAJO VAM

Prosojnica pri izobraževanju

Tisti, ki se ukvarjate z izobraževanjem, gotovo veste, da je uporaba prosojnice pri izobraževanju zelo pogosta. Verjetno ste tudi opazili, da veliko predavateljev prosojnici ne zna pravilno uporabljati in zato prosojnica v izobraževanju velikokrat delo celo moti, namesto da bi ga koristno dopolnjevala. Žal marsikdo misli, da je prosojnica tako preprost učni pripomoček, da o njegovi uporabi ni treba veliko vedeti ali da ne zahteva nikakršnih priprav. In zgodi se, da odhajajo udeleženci z usposabljanja nezadovoljni, čeprav smo se za nastop skrbno pripravljali! Morda je bila vzrok za to prav tista "malenkost", ko je predavatelj živčno iskal pravo prosojnico in udeleženci zaradi premajhnih črk niso mogli s prosojnico prebrati besedila, ipd.

Prav zato smo na ACS pripravili priočnik (napisal ga je prof. Miran Morano), ki opisuje vlogo prosojnice v celostnem izobraževanju in učenju, prikazuje najpogostejshe napake, ki nastajajo pri uporabi prosojnici, in uči kako ta pripomoček pravilno uporabljamo. Priočnik je razmeroma kratki, bogato ilustriran in zato primeren tudi za samoizobraževanje vseh tistih vaših predavateljev - zunanjih sodelavcev, ki ponavadi "nimajo časa", da bi se udeležili andragoškega usposabljanja, ki jim ga organizirate.

Možen pa se tudi dogovorite z avtorjem, da bo za vaše predavatelje pripravil delavnico o pravilni uporabi prosojnice.

Priročnik smo prvič predstavili na sejmu Učila 93. Predavanje, ki ga je imel ob tej priložnosti prof. Miran Morano, je zbudilo veliko zanimanja in pohval.

Sonja Klemenčič, ACS

Poletni tečaj

Na naš naslov je prispel dopis iz Madžarske. Zveza ljudskih visokih šol iz Sárospataka, mesteca v območju, kjer proizvajajo znamenito vino Tokaj, vabi udeleženko/udeleženca iz Slovenije na poletni tečaj lepih umetnosti (risanje, slikanje, grafika, kiparstvo). Tečaj bo od 4. do 17. julija 1993.

Še nekaj podrobnosti o programu. Ob prihodu bodo udeleženci nameščeni v ljudsko visoko šolo, ki izvaja ta program. Sledi spoznavanje vseh udeležencev; za to je predviden prvi konec tedna. Namen tega je spoznati se z vsemi v skupini, spoznati program in ga prilagoditi potrebam sodelujočih ter se dogovoriti o obliki organizacije. Naslednjih deset dni je namenjeno tečaju samemu.

Organizator, Zveza ljudskih visokih šol, krije vse stroške (prenočišče in prehrano) razen potnih stroškov, ki jih morajo kriti udeleženci sami (pot iz Ljubljane v Budimpešto in nazaj).

Pogoji za udeležbo:

- starost med 18 in 35 let
- znanje angleškega jezika
- predhodna vključitev v podoben program v Sloveniji

Prijave s potrebnimi dokazili sprejema Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana do 30. aprila letos.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Šesta mednarodna konferenca o računalniškem izmenjavanju podatkov

Objavljen je program šeste mednarodne konference Računalniško izmenjovanje podatkov - RIP in medorganizacijski sistemi. Strateški sistemi v svetovnem gospodarstvu devetdesetih let.

Konferenco organizirajo Fakulteta za organizacijske vede Univerze v Mariboru, organizacije v slovenskem projektu RIP, Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Gospodarska zbornica Slovenije.

Tematska področja referatov:

RIP v poslovanju: zdaj in v prihodnosti

Menedžerski odnosi in organizacijski problemi RIP

RIP v industriji

Pravni vidiki RIP

Standardi RIP

Uporaba RIP v posameznih državah

RIP kot tehnologija sodobnega poslovanja

Raziskovanje RIP in medorganizacijskih sistemov:

Pomen RIP za poslovanje

Prenova (reinženiring) organizacijskih procesov

Tehnologija RIP

Panelne razprave:

RIP v industriji

RIP v trgovini

RIP v finančnih procesih

RIP v vladnih organizacijah

RIP v carini

RIP v transportu in logistiki

Konferenca z močno mednarodno udeležbo bo v dneh od 7. do 9. junija v Kongresnem centru na Bledu.

Program in podrobnejše informacije dobite, če sporočite svoj naslov sporočite Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, Prešernova 11, telefon 064 212 834 ali 212 846; faks 064 214 458 (od 15. aprila 1993 nove številke: telefon 064 222 804 ali 222 272; faks 064 221 424).

FOV, Kranj

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

- Adair J.: **The art of creative thinking.** Guilford : The Talbot Adair Press, 1990. 109 str.
- Buckley R. and J. Caple: **The theory and practice of training.** Second edition. London : Kogan Page, 1992. 279 str.
- Burley-Allen M.: **Memory skills in business : basic techniques for improvement.** London : Kogan Page, 1990. 78 str.
- Christopher E.M. and L.E. Smith: **Leadership training through gaming : power, people and problem-solving.** London, New York : Kogan Page, Nichols Publishing Company, 1990. 187 str.
- Christopher E.M., L.E. Smith: **Negotiation training through gaming : strategies, tactics and manoeuvres.** London, New York : Kogan Page, Nichols/GP Publishing, 1991.
- Financial support for students : grants, loans or graduate tax?** / Edited by M. Woodhall. London : Kogan Page, 1989. 126 str. (The Bedford way series).
- Fletcher S.: **Competence-based assessment techniques.** London: Kogan Page, 1992. 107 str. (Practical trainer series).
- Morano M.: **Prosojnjica pri Izobraževanju.** Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 1993. 59 str.
- Multilingual thesaurus of vocational training** / CEDEFOP's library and documentation service. Berlin : CEDEFOP, 1992. 313 str.
- Nicolay C., J. Barrette: **Assembling course materials : a trainer's action guide.** East Brunswick, London: Nichols Publishing, Kogan Page, 1992. 88 str.
- Occupational and qualification structures in the field of education and vocational guidance for young people and adults: In Belgium, Ireland, the Netherlands and Portugal** / Paul Cotton et al. Berlin : CEDEFOP ,1992. 253 str.
- Occupational and qualification structures in the field of education and vocational guidance for young people and adults: in Greece, Spain and Italy** / Kassandra Zanni-Teliopoulou et al. Berlin : CEDEFOP, 1992. 225 str. Nahaja:
- Peterson R.: **Managing successful learning : a practical guide for teachers and trainers.** London Kogan Page, 1992. 258 str.
- Peterson R.: **Training needs analysis in the workplace.** London : Kogan Page, 1992. 140 str. (Practical trainer series).

Preston J.: EC education training and research programmes : an action guide. London : Kogan Page, 1991. 304 str.

Richey R.: Designing instruction for the adult learner : systemic training theory and practice. London : Kogan Page, 1992. 246 str.

Simosko S.: APL - accreditation of prior learning : a practical guide for professionals. London : Kogan Page, 1992. 188 str.

Stimson N.: How to write and prepare training materials. London : Kogan Page, 1991. 176 str. (Practical trainer series).

Support policies for business start-ups and the role of training in the Federal Republic of Germany, in the former German Democratic Republic (GDR) and in Luxembourg : synthesis report / Lu Haas et al. Berlin : CEDEFOP, 1992. 191 str.

Support policies for business start-ups and the role of training : national reports from Ireland, Denmark and the Netherlands : synthesis report / Michael Bannon et al. Berlin : CEDEFOP, 1992. 170 str.

Support policies for business start-ups and the role of training : national reports from Portugal, Belgium and Greece : synthesis report / Eduardo Cruz et al. Berlin : CEDEFOP, 1992. 199 str.

Towards cooperation among researchers of vocational education and training in Europe : papers presented at the platform meeting of European Vocational Training Research Institutes (27 September 1991) / Peter Grootings et al. Berlin : CEDEFOP, 1992. 114 str.

Valbjörn L., S. Seeland: Equal opportunities and vocational training. Selected programmes of vocational training for women. Berlin : CEDEFOP, 1992. 152 str.

Watts A.G.: Occupational profiles of vocational counsellors in the European Community : a synthesis report. Berlin : CEDEFOP, 1992. 72 str.

ACI
SAEC